

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési árak:		Feladv. szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Égész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 kral több.
Fél évre	2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetések díjazás a kőnyomtatás és a Magyar Távir. Iroda' hirdetői irodája Budapest, Gránátosutca 1. szám.
Negyed évre	1 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra emezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Közegészség.

Ungvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 16-án tartott rendes közgyűlésében hazánk közegészség- és szegényügyével foglalkozván, elhatározta, hogy ezen fontos ügy érdekében országos közgalmat indít. E célból feliratot intézett a képviselőházhoz és az országos közegészségi egyesülethez, nemkülönben az ország valamennyi törvényhatóságához átiratot küldött, felhívva utóbbiakat, hogy méltassák figyelmére a fontos ügyet s azon esetben, ha helyeslik az általuk választott utat és módot, támogatásuk tőrekvésüket s legyenek szívesek hasonló céllal és szellemben az országgyűlés képviselőházához, a helyi kormányhoz felírni és az országos közegészségügyi egyesületet is megkeresni.

A felirat érdekes vonásokban tárja fel hazánk mai közegészségi és szegényügyi állapotát; kijelöli az iránt, melyet ezen állapotok reformálása — és javításánál követni kellene; végül indítványozza, hogy mivel a kormány ez ügyre vonatkozó javaslat elkészítésével éppen most foglalkozik, nehogy az alkotandó törvény hibás, és hiányos legyen, országos közegészségügyi kongresszust kellene egybehívni és pedig nemcsak orvosokból, hanem közigazgatási szakértőkből és tanfelnőkből. Ez a kongresszus lenne hivatala a dolgot a köztapasztalatok alapján bőven tárgyalni s munkálata a törvény alkotásánál kiválóan figyelembe veendő lenne.

A felirat abból az elvből indul ki, hogy biztosítani kell az állampolgárok testi erejét, mert a hol ez a közgazdasági érték biztosítva van, ott a szellemi haladás is könnyebben lesz elérhető, ellenkezőleg az elkorcsosult, testileg beteggé vált nemzedék a szellemi haladásra is képtelené válik. És ha igaz, hogy az állam-ban a közgazdasági vagyon értékszapordására rendes viszonyok között a szellemi fejlettség nyújt biztosítékot, másrészt kétségbe vonni alig lehet, hogy a fenyegető külső veszélyekkel szemben ezen biztosíték teljesen elveszti értékét, ha nincs támogatva az emberi

test nyers erejének oly tömegével, mely a hasonló ellenséges erővel versenyezni, annak ellentánni bír.

Ezen közgazdasági alapigazságokkal szemben, ha számba vesszük hazai viszonyainkat, örvendetes haladást látunk a szellemi fejlődés s az ezzel kapcsolatos közgazdasági értéktér-melés legfőbb ágában. A mi azonban legértékesebb, a mi, mondhatni az állam törzsvagyonát képezi, a magyar nemzeti értelemben felnőtt ember-anyagban, ugy szám, mint minőség tekintetében, kielégítő viszonyokat nem találunk. Ugyanis Magyarországon még egyszer annyi ember is megélhetne, mint a mennyi tényleg itt él; e mellett nagyon szomorú az is, hogy nálunk a gyérnépség testi épség és egészség tekintetében a degeneráció lejtőjén van, mit leginkább mutatnak a sorozások, a midőn a katonaköteles 21 éves legénységnek alig 15% válik be katonának.

A népesedés csekélységének okait pedig keresnünk kell gazdasági, erkölcsi és egészségügyi állapotainkban. E szerint közegészség-ügyünknek szívesen levő reform-munkálatait három szempontból vizsgálhatjuk:

1. A közegészségét közelről érintő életviszonyokat törvényes intézkedéseinkben közeleget kell méltatni.

2. A szellemi fejlesztést célzó intézmények túlhajtását, a mennyeit a szellemi nevelés a testi fejlődésre nézve akadályozó volna, — reformálni kell.

3. Gondoskodni kell arról, hogy a közegészségügyi biztosítására szolgáló törvényes intézményeink végrehajtásánál ne nélkülözzük a kellő anyagi eszközök mellett a morális tényezőket sem.

A felirat a tárgyat e három szempontból magyarázza s magyarázatát meggyőző tudományos és statisztikai adatokkal támogatja, melyek közül néhány kiválóan érdemes arra, hogy velük megismerkedjünk.

A népesedés csekély haladásának akadályait közt felhozza a felirat a következőket: a) Hazánkban 505704 haláleset közül egy éves korig elhal évente 146758 gyermek, vagyis összes halandóságunknak több mint

2/7 része, az évi 661888 születési számnak pedig 22 százaléka. E sötétség kizárólagos oka az, hogy a szegény kiskedek védelme országunkban egyrészt 10,000 tudatlan, részben kuruzsoló falusi baba között van, másrészt, hogy a materialis segély, mely a kérdés törvényes védelmére szolgálhatna, a közégi autonómia kétes értékű jótékonyására van bízva.

b) A járványos bajokban elhal átlag 15,000 egyén évenként, mely szám könnyen redukálható volna legalább felére, ha az orvosok egészségügyi szolgálatait a közegészk vállairól levéve, államivá tétetnék, ha a járványos bajok elfojtásához, szükséges anyagi áldozatok egy országos átlagból rendeztetnénk és ha az orvosok ügyükre kiegészítették oly módon, hogy már az első ragályos esetben a baj lokalizálására szükséges intézkedéseket az első órában önhatalmúlag megtehetnék.

c) A gümőkór Budapest összes halálzásához 1/6, az országban pedig átlag 1/7 rész kontingenst ad. E szerint hazánkban átlag minden 22-ik ember szenved többé-kevésbé e bajban, mi rendkívüli módon hozzájárul a későbbi nemzedék degenerációjához. A tuberkulózis kérdésének méltánylása nélkül nem lehet arra gondolni, hogy fajunk a jövőben minőség tekintetében erősödhessenek.

A felirat általában oda konkludál, hogy a közegészségügyi kivételek a municipiumok és községek kezébe és államivá tétessék.

Turóc varmegye özi közgyűlése

— 1893. okt. 14. —

Turócmege közönsége október hó 14-én tartotta ez évi özi rendes közgyűlését. A tartalmas tárgyszorozat nehány pontjáról, melyek nagyobb érdeklődést involtak, a következőkben értesítjük olvasóközönségünket:

Az aispáni jelentés volt az első pont, melynek kapcsán elhatározlatot, hogy a varmegye, ifj. Bulyovszky Simon bizottsági tag indítványára értelmében, a kormánytól egy állami állatorvosi állás rendszeresítését feliratban fogja kérelmezni, mintán, mint az ez évi tapasztalatok ekleltánsan bizonyítják, az állami orvosnak a szükséghez képest való többszöri kiküldésének annyi, vagy még több költségbe kerül az állam-

laktam, tavol lakasától, a mely nem messze a Guisek régi hazától, a város közepén állott. De hat miért hoztam fel ürügyül ez elutaszt?

— He! — kiáltott rám — hát nem vagy Párisban?

— És látván zavaromat, melyből nem voltam képes kibontakozni, így szólt:

— Te szerelmes vagy, szép öcsém — monda mosolyogva; jól van, nem bánom, csak is ez az igaz ... és még ...

— Ah, nagyatyám! — kiáltam, hirtelen félbeszakítva a nemasagot.

— És nyakában ugorva, megcsókoltam mind a két arcit.

— Érzemed jó, — felelt nagyatyám — de fáradtnak látszol. Nem jónai fel velem a lampohoz, hogy megpróbáljuk ezt a tavcsövet?

De igaz, kedves barátom, még nem mutattam be önnek nagyatyámat.

* * *

A bájos emlék az esztendőjében harmincadik évemet életem, Boe graf pedig már elérte az ötvenet. Ez a husz év különbség egyesített és elválasztott bennünket. Mind a ketten együztelék lévén, ugyanazon tanulmányok iránt lelkesülve, elméink is ugyanazt a tudományos utat követték. De korának felsőbbége, midőn ö negyven éves volt, én meg husz, bizonyos erkölcsi tekintélyt adott neki fölöttöm. Voltaképpen nem is voltunk rokonok, csak anyiban, hogy ő elvette egyik nagynénemet, a ki tudniillik egy valódi nagyatyámnak övege volt; de ismerettségünk első percétől fogva szeretett öcsémnek hívott és megengedte, hogy bacinak szólítsam.

Calaisi lakasa valóságos múzeum volt. Egy tagas öreg torony foglalt magában mindent. A földszinten,

TÁRCA.

A teremtés nem egyéb mint álom.

— Flammarión KamillóRól. —

Doverből Calaisba jöttem Desfontaines barátommal, az Éros költemény szerzőjével. A tenger nyugodott volt, mint egy tó, a tiszta kék égen csak néhány felhő uszalt. A hajó földelzeten sétáltunk, búcsuletről és tudományról beszélgetve, midőn a szemhatáron megpillantottuk a várost s barátom, mintha saját gondolataira felelne, így szólalt föl:

— Oh, ez a Calais! Nem láttam, mióta nagyatyám elutaszt s emléke kétszeresen drága nekem.

— Igaz, válaszolám én, ön soha sem beszélte el nekem azt a calaisi történetet, mely annyiszor tett elcsúsz. Azt hiszem, hogy nemcsak filozófiai emlékek hozza, jegezzem meg, látván nedves szemét.

— Kettős emlék, felelt ő; nagyatyám, a kinek az a sajátos emléke volt a teremtésről ... És ő, a ki teljesen uralmat nyert szívenem.

— Nos, még van egy jó félóránk. Nem tölthetnők el jobban, mint úgy, hogy ön elmondana emlékeit. Leültünk a hajóatra, mely ezüstös barazdát hasított a tengeren s barátom megkezdé elbeszélését.

Az eset, melyet elmondok, már nagyon régen történt. Minden oly eseben mulik.

Olyan este volt, mint a tegnapi, izgató viharos, villámos.

Kijátszva szigorú csoládjának örökdsét, eljött ez a rendkívüli teremtés, hogy egy teljes órát töltson Ca-

laisban, szembe szállva e néhány fűtő óráert meg az ég viharával is. Talán nem kellett volna meghajolni ébredő szépsége előtt, nem kellett volna batortanom a heves ifjakor meggondolálan álmát. De az utolsó este, melyet Londonban együtt töltöttünk, oly banattal váltunk el, hogy az istenhözad nem lehetett igazi, kezében tartván az ő kezét, feloldhatatlan köteleket éreztem kezünk és egész lenyünk köze fonódni. Calaisban laktam az egész szünetidőn és (oh szerlem vakmerősége!) látogatásának bejelentése épen nem lepett meg, a ki visszatértem óta gondolatomban oly erősen és csodás színdarssággal ragaszkodtam hozzája. Iniet! mondja ön. Ki tudja?

Oh büvös éjszakák! Miért repültetek el oly hamar? Nem hagyatok bennük több banatot, mint boldogságot? Miért nem volt lelkünk kiegyelgíthetetlen s miért oly mely a tavólet üressége, mert tünnek oly gyorsan a gyönyör órái, mint a villám?

Desfontaines a tengerre tövészté szemét s mint egy magában beszélt.

— Mily érzelgőség! — mondám, vállára téve kezemet. — Látszik, hogy ön költő.

— Misaap reggel — folytató — a világító toronyból kísérte szemmel annak a hajónak futását, mely elvitte magával azt a gyermeket, a ki egy pillanatra eltévedt egy más hazába, midőn épen len a csarnokban nagyatyámmal, Boe gróffal találkoztam. A kit az elötte való este elhagytam azzal az ürügyel, hogy Párisba utazom, s a ki maga is a világító toronyba jött, hogy megpróbálja az új tavcsövet az angol partok latóságán. Sohasem szedtem meg rá atyai érzelmét és fűlig pirultam, midőn váratlan kelszében láttam magamat. Jól tudja, hogy néha egy magános pavilonban

nak, mintha e megyében egy állami állatorvosi állás szerveztetnék.

A megyei közutak kérdésénél, Bánki Gyula, kir. építési hivatalfőnök indítványozta, hogy az Ivanka-falutól Tót-Prónáig húzódó 5 kilométer hosszú út felvételek a megyei utak közé, miután ezen utvonalon nemcsak az ottani környékbeli községekre nézve bír fontossággal, hanem a nyitrai megyei közlekedés érdekeiben is. Az állandó választmány előadónak indítványát a magáéval tette, s a közgyűlés is felszólaltat érdekeiben: Keviczky István főjegyző, Rosza János ivankafalusi ev. lelkes és Csepessányi Ferenc tiszti főjegyző. Ellenben Beniczky Kálmán alispán, hivatalközössé az 1891. évben kelt, s a megyei közutakat szabályozó kereskedelmi miniszteri rendelethez, elleanezte a nevezett utnak a megyei közutak közé való felvételét. Nem találta felvevőnek még méltányossági szempontból sem, miután az érdekelt községek akkor egyáltalán ki lennének véve a közutak fentartásának terhei alól; sőt miután a megye közutainak fentartását jelenleg sem képes a maga erejével fentartani, valószínűnek tartja, hogy a kereskedelmi minisztérium sem hagyja jóvá a felvételt. Fekete Miklós kir. táblai bíró, bizottsági tag, mindenekelőtt annak megállapítását látja szükségesnek, hogy miután Keviczky István főjegyző előadása szerint nevezett út már 1872-ben felvételt a megyei utak közé, ott hagyandó-e, avagy azok közül kivesszék. Mert ha ott van, akkor felvétele nem is kerülhet szóba. Beniczky Kálmán felvilágosította a helyzetet, a mennyiben konstatalta, hogy ott volt, de a mar említtet 1891. évi kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében azok közül kivetett. Végül Justh Kálmán főispán ur ő méltósága is a mellőzése tartván ez idő szerinti célirányosnak, s a többség is ezen nézetnek adván kifejezést, nevezett utnak a megyei utak közé való felvételét mellőztetett. Eljött még a Lezsjákótlól Szlovánig vezető utnak a megyei közutak közé való felvétele is, miután a zóni ussi állomástól a városig vonuló út, stratégiai váltai alakítottatott át.

Legnagyobb volt az érdeklődés a tárgysorozat azon pontjánál, mely Nőgrádmegyének a tót és román sajtó tulajdonait korlátozni óhajto feliratát tartalmazta.

Keviczky István főjegyző ismertetvén az átirat tartalmát, egyuttal jelenté, hogy az állandó választmány Nőgrádmegye feliratát helyesli s azt magáéval tette.

Erré Beniczky Kálmán alispán szólalt fel, kijelentvén, hogy az állandó bizottság illető ülésében nem vehetett részt, s így ez alkalommal jelenli ki a maga részéről, hogy az állandó választmány határozatahoz nem járulhat hozzá a közsabadság szempontjából. Azonban szükségesnek találja, hogy más úton vételessé eleje a tót sajtó igazgatásának. Szükségesnek találja azt is, hogy éppen ezen megye adja tudtára a kormányának, hogy a tót sajtó csakugyan igazat a legnagyobb mértékben. Igaz, mert nyíltan hirdeti a Nardodie Noviny, hogy a Felvidékről Alföldre telepített szegény és árva tót gyermekeket azért ragadják ki karhatalommal a szülők és rokokok karjai közül, hogy általuk — idővel — a poshadat magyar vélfriassítsák. Szükségesnek tartja tudatni a kormányt, hogy a legnagyobb valótlanságok bo-

csátatnak közé úgy a Nardodie Noviny-ban, mint a nép számára irt Nardodi Hírlap című lapban.

E lapok vétkeznek közjogilag is, midőn fennen hirdetik állandóan, hogy a tót nép rokoni, az oroszok, csehek, morvák, horvátok, s ezekkel szemben a magyar nemzetről következetesen, a legnagyobb megátalkodottsággal csak úgy emlékeznek meg, mint legnagyobb ellenségükről.

Vétkeznek e lapok a fennálló államrend ellen is, mert nem titkolják, hogy más államalakulást kívánának; külön jogokat óhajtanak a különböző nyelvet beszélő honpolgárok számára s a végeredmény, a amit óhajtanak: a konfederáció.

Tény tehát, hogy a tót sajtó veszelty hint a nép közé s így, midőn ezekről a megye közgyűlése kötelességszerűleg értesíti a magas kormányt, egyuttal arra kérje, hogy a tót sajtó korlátozása végett az igaztók, ha felelősségre vonatnak, ne államfoghazra hanem fegyházra ítéltesse. Továbbá kérje a közgyűlés, hogy a tót sajtó ellensúlyozására hazafiás tót olvasmányok terjesztessenek a nép között, mert a népet így még könnyű szerral meg lehet menteni.

Az alispán hazafiás beszédet a közgyűlés elvezetelt hallgatta s annak nem egy részletét tört ki belőle a helyeslés kifejezése, csupán a jelenvoti pánszláv klub, (mintegy tizen lehetek) mozgolódott azon idő alatt, míg paprikát törték az orruk alatt, kétségbe vonva és tagadva azokat, a niket az alispán sajtójuk működéséről elektromos csapáséknál, patogva, sűrűn vagdalt piruló arcukba. Majd később az alispán előhozta a Nardodie Hírlap egyik füzetét, felolvasta ama passzust, melyet pár percel előbb megkiserletek tagadni. Erre aztán az hoztak fel, hogy nem kell úgy érteni. Pedig hat éppen az a baj, hogy ők az igaz történeteket allegorikus alakba öltöztetve talalják fel, s aztan azt mondják: így szenvedünk mi is.

Michalusz Sándor bizottsági tag szólalt fel ezután, konstatalván, hogy a pánszláv sajtó piszkol egyeseket, vallásfeleketeket s velük szemben alig jut az ember abba a helyzetbe, hogy elégtételt szerezhessen, mert esküdtszék ele vinni a dolgot s magát sok mindenfele kellemetlenségnek kitenni, — kerüli az ember mindaddig, míg türelme el nem fogy; személyes életéltel kérésére pedig vonakodik az ember, miután nem bizonyos benne, hogy a bevallott szerző képes-e elégtétel adásra! Felszólal az óhajtána ennélfogva, hogy a tót sajtó igaztói, sértegetői vételessen ki a sajtó törvény alól, s helyzetessenek az a rendes bíróságokhoz. Dula Maté védelmére, kelt a tót sajtónak de állitási a közgyűlés ellenmondásaival találkoztak minduntalan, s talán társai sem helyesleltek kirohansáit. Felemlitette az első magyar királynak a tót nyelvűsége vonatkozó nézetét is, de ekkor sem beszélhette ki magát, mert közbe zúgott a többség, hogy miért nem tisztelik hat szent István emlékét, s miért nem tanítják ezen szent királynak tiszteletére a tót lapok olvasóit! Pieter Ambrus, a Nardodie Noviny szerkesztője, mint a felforgó kérdés legilletékesebb bajnokja, szintén szót emelt a tót sajtó védelmére. Hosszasan s határozottan is beszélt mint előtte szóló, s beszéde végén kijelentette, hogy az alispán indítványához hozzájárul, mert tudja, hogy a magyar kormányt úgy sem kap embert, ki az ajánlott tót olvasmányok szerkesztésére vállalkoznék.

— Oh, oh, barátom. Ugy látom, elvesztetted az eszedet. Hat én vagyok a bűnös?

— Igen. Ön, azt mondta — és még.

— Mi még?

— Én még jól emlékszem. Ön azt moda: nincs mas igaz, mint a szerelem, és még... Önnek olyan közömbös, olyan ketekdő arca volt. Pedig még nincs abban a korban, hogy mindent megvessen.

— Oh, most arra a tere jutunk, feleit nagybatyam, a hol már gyakran időztünk beszélgetésünkel, melyet soha sem fejtünk be, mert...

Itt megállt Boe gróf és mereven szemébe nézett a grófnak.

— Miért? kérdem felénken.

Mert ez nagyon komoly dolog a te korodhoz képest. Ha akarod, majd beszélünk róla pár év muiva.

Ekkor kezdtem érteni, hogy a szavak: »és még; sokkal nagyobb fontosságuak, mint bármely más szava s a mint észrevehem, ezen alapul egész filozófiája.

Mert nem volt ritka, hogy beszélgetés közben e kifejezést hasznalta: és még. »A csillagszat a legelső tudomány; egyedül az tant bennünket a mindenség ismeretere... és még... »Az ember csak tökéletes állat... és még...

— Soha sem voltam jobban elkészülve, mondám a beszélgetésre, mint ma este kedves nagybatyam.

— Nos, ha akarod, hat mindjárt megkezdjük leckénket. Nem lesz hosszú és még...

Esmegelőtve egy poharat pezsgővel, így kezdé beszélni.

— Milyen szép az é, a mikor egészen tiszta. Mily mély azurja. Minő csillag! Mily fényős nyugalom ömlék el rajta!

E szerint Beniczky Kálmán alispán felszólalása s indítványa értelmében Turóc vármegye törvényhatóság feliratot intéz a magas kormányhoz, melyben felvilágosítja a pánszláv sajtó undok üzemleiről, s kéri, hogy ezen üzemek további folytatását — böles belátása szerint — hathatós rendszabályok hozatalával akként tegye lehetetlené, hogy ezáltal az általános sajtószabadság rövidséget ne szenvedjen; kéri továbbá a kormányt, hogy magyar hazafiás irányú tót olvasmányok —, esetleg néplapnak Turóc-Szt-Martonban leendő szerkesztése felől mielőbb intézkedjék.

Ezen aktuális kérdés letárgyalása után a tárgysorozat többi pontjai gyorsab tempóban tárgyalattak, s a délelőtti 10 órákor kezdődött közgyűlést Justh Kálmán főispán ur ő méltósága délután 3/2 órákor berekesztette.

A közgyűlés lefolyásáról meg kell még jegyezni, hogy az a főispán ur ő méltóságának körültekintő s böles vezetése mellett mindvégig ünneplés színvonalon maradt. Beniczky Kálmán alispán ur pedig leplezetlen, a tiszta valósnak megfelelő megnyilatkozásai által fölőtte nagy szolgálatot tett közvetlenül Turócmegeye reputációjának, s közvetve a Felvidék magyarsága érdekében. S azért a nyilvánosság névében, neki köszönetet mondunk.

Referens.

Lapszemle.

»A Nardodi Hírlap« f. hó. 15 én megjelent száma: »A király dorgálása« cím alatt következőket írja:

Igenis, a király megdorgálásában részület valamennyi magyarosító eszlős. Szeptember közepén Arad és Vasmegeyében katonai hadgyakorlatok, manőverek tartattak, a hova a király s nchany idegen fejedelem is eljött, közöttük Vilmos német császár. A mint az szokás, a királyt most is különböző egyházi s világi férfiakból álló deputációk üdvözölték. Az első üdvözlök Borosses mezővárosában, Aradmegyében történtek. Eljött oda Nagyvárad ismert görög kath. puspöke Pavel is, ugyanaz, a kinek residentját a magyar s negat csöcsélek oly vadul megtamadtá és sok kárt okozott, csak azért, mert nem barátja a magyarosítának. A király nagyon előékenyen fogadta s üdvözlésére emelt felet:

»A mint egyrészt az ures frázisok hangoztatása, a túlzott sovínymus és a karos utcai tüntetések tavol állanak az igazi hazafiságtól, úgy másrészt kötelessége mindenekinek s ezt a haza valamennyi polgarainak érdeke követeli, hogy a nemzetiségek között a békés egyetértés, valamint az ország alkotmányának s törvényeinek tiszteletben tartása mindenütt és nevezetesen azon a vidéken, gondosan ápolassék s biztosítsassék.«

Mit is tartalmaznak a király eme szavai? A magyarosítók az egész országot magyarrá akarnak tenni s túlnk azt követelik, hogy mondjunk le nemzetiségünkről, mert, hogy csak is az jó hazafi, a ki magyarrá érez és cselekszik, a ki azonban nemzetiségét s anyanyelvet szereti, apója s védelmezi, azt azonnal igazatonak, hazaarulónak, pánszlavnak kiáltják ki s elleaneszítják az utcai sahanokait, hogy ne legyen békeje s biztonsága. No hat ezen sajtóhók s elfajultakhoz szól a király, hogy mindaz ures beszéd, karos kirohans s nem hazafiság, s hogy a haza s valamennyi pol-

De egy kis futó híde, könnyű vagy, egy semmiség, mely átvonul az átlatszóló levegőn s azonnal látható felhőalokot olt a láthatatlan vizpara: pedig semmi sincs másképen, mint a hogy clobb volt, egyedül a hók változott a végtelen, tiszta, megmeríthetlen ég helyett felhőket látunk magunk előtt.

Tudod te mi az a teremtés? Ez is felhő, kód. Az isten örökös fenyességén atvonulo zavar.

Semmiféle tudományos megfigyelés sem engedí meg annak bizonyítását, hogy a teremtés mindig létezzet s mindig fog tartani.

Elenkezőleg, minden arra a gondolatra visz bennünket, hogy a teremtés kezdődött s végződni fog.

A föld, a víz, a felhők, rétek, erdők, mezők, a hold, a csillagok, bolygók, napok, minden, a mit a Mindenségben lattunk, csak átmeneti, kivételes állapot, mely valami zavarosból származott, mint a felhő a tiszta égen, mely örökkön kék maradtatott volna.

Minden test, melyet látunk és értünk, láthatatlan és érinthetetlen atomokból állkult. A látható Mindenség nem egyéb, mint a láthatatlan végtelen, örök mindenségnek mulékonyi tünete.

A bolygó asványokat, növényeket, virágokat, fakat, rovarokat, lenyeket hozott létre. A földi élet fokozatos kifejlődése az emberi nemnek adott lélet. Az emberek éinek, gondolkoznak, cselekszenek, tanulnak, elemelnek, tanulmányozzák a természetet, szabályokba foglalják az értelem, a gonolkozás működését, okat adják mindennek, a mit látnak.

Ha nem léteznének, a föld csak úgy forogna a nap körül, mint most. Hogy fölveéseket eptenek-e az emberek, vagy télenek maradnak, az semmit sem változtat a dolgon. Gondolkozol vagy nem gondolkozol;

a tekézőteremben a calcis-bouleguei tengerparton asott ós aliatok csontvazai voltak, valamint a tengerészek által hozott kitömött állatok, az első emeleten a szalon és az ebédő egy kis parka nyit, a második emeleten a lakó szobák, a harmadikon a könyvtár, három négyzetes kötetlet; e fölött a csilagszató, a honnan egészen a tengerre lehetett látni.

Szenvedélye volt a csilagszat és több nevezetesebb teleszkop fölitalalásat köszönhetjük neki.

Gyakran beszélgetünk vele nagy természetudományi kérdésekről, gyakrabban és bizalmasabban, miutha ugyanazon korban letünk volna, mert fölfogásunkban és íteletünkben volt valami olyan különbség, mely igen érdekessé tevé beszélgetésünket. Nejenek halála óta, mely tíz évvel azelőtt történt, teljesen visszavonulva él, úgy, hogy Calaisban a »maganyos toronylakó«-nak neveztek el.

Nagyon jó ember volt, roppant türelmes minden emberi gyöngösséggel szemben, mindazáltal kivéteket is tett, mert nem és ószinte lelke teie volt gyúlölettel a kepmutatók és a-bebesvagyók ellen, a kik személyes érdekük javára ki tudják zsakmányolni az embereket. Az emberek e két faját az emberi nem fekélyének tekintette. Egyszerűen él, nem túl szerényen, de nem is kevélyen, minden idejét a tudományának szentele. Senki nem tudta, hogy gróf. Nem lattak nála címert, tavol tartotta magát minden pontikát gyulekzetűl.

Ami feldehetetlen nap estején óhajtottam, hogy szemrehányas vagy erősebb bíralata áran nyerejk bocsanatot ügytelenséggem; de legkisebb célzást sem tett távolettemre. Nekem kellett megkezdenem a tüzelet.

— Ma reggeli — mondám — banatot okozott nekem, nagybatyam.

gar érdeke azt követeli, hogy a nemzetiségek egymás között egyetértésben éljenek, a mi azonban csak úgy lehetséges, ha a nemzetiségek egyenlő jogokat fognak élvezni. S minthogy a magyarosítók gyalazzak s labal tiporják a törvényeket, a melyek a nemzetiségeknek annyira-amennyire kedveznek; a törvényeket e szerint lelkiismeretesen kell betartani, mert a ki ezt nem teszi, az alássa a hazai alkotmányt.

De a magyarosítók nagybőrszét valami mást is akarnak; ők azt akarják, hogy Magyarország teljesen önálló legyen, Ausztriától egészen független s csak az uralkodó legyen egy, mert, hogy az ország csak így lesz magyar s boldog. — Mídon a király Köszegre, Vasvármegyébe érkezett, ott a főispán üdvözlésére azt felelte, hogy a megyék kötelessége megvédeni a népet az ártó jelzavak s meddő ígéretek ellen s a békés egyetértés s hasznos munka magvat ápolni a mivel az van mondva, hogy nem lármat csapni s igaztó beszédekkel kell tartani, hanem dolgozni, mert csak a munkában nyugszik az ország újdó s szerencsése.

Íme, így beszélt a király valamennyi magyarosítóhoz s politikai eszélőshöz. S vajjon mit gondoltok, drága földieim, hogy ezek miként szivelték ezt meg? Ez nagyon is hatott rájuk, de nem úgy, hogy magukba szállottak volna s megjavulni iparkodtak volna, nem, ők megharagudtak, megbosszantokták s rátámadtak a korona tanácsosaira, a kik — úgymond — oly rosszul informáltak a királyt a hazai viszonyok s a magyar nemzet gondolkodása felől. Minthogy azonban azért, a mit a király ilyen alkalmakkor mondani szokott, a kormány mindig felelős, mert ő mindenről előzetes tudomással bír, az egyik oldalról tehát azon javaslatot adtak be ezen eszélők, hogy Wekerle miniszter-elnök vad alá helyeztesse, más oldalról pedig Aponyi gróf azt kívánta, hogy a királyhoz oly felirat intézzék, a melyből megtanulja, hogy a magyar nemzet minél függetlenebb akar ugyan lenni, de hogy a törvényhez mindemellett ragaszkodik s hű a királyhoz.

Mi-e merészség az, a dolgokat így szépitni akarni! Mindenek előtt a király sehol sem beszélt a magyar nemzetről, hanem azon szájhősökről, a kik a nemzetiségek ellen izgatnak s a kik a népet meddő ígéretekkel amítják, no s ezek rászölgáltak a király teljes megdorgálására. A mi pedig a miniszterelnököt illeti, annak szintén meg kellene szivelnie a király szavait, mert éppen olyan magyarosító, mint azok, a kik oly nagy szemrehányást tesznek neki. Az országgyűlés többsége azonban valamennyi nevezett javaslatot elvetette. S bizony kár volt az időért, a melyet itt is elpazaroltak haszontalan beszédekkel.

Milyen tanulság fakad ebből? A magyarosítóknak el kellene hagyniok vadsgudat, s valahára be kellene látniok, hogy mi magunkot itt megmagyarosítani nem engedjük, hogy mi nemzetiségünk, anyanyelvünk szeretn, ápolni s a nyers ímdadók ellenében védeni meg nem szününk, hogy kiadásaik s fenyegetéseiktől nem félünk; be kellene ismerniok, hogy az ország boldogsága s üdöe nem függ a mi megmagyarosításunktól, a mit fölteni különben is ostobaság, hanem valamennyi polgár megelégedésétől, a kik azonban csak akkor lesznek megelégedve, ha mindenütt egyenlő jogokat, szabadságot fog-

szeretsz vagy nem szeretsz, elsz vagy nem elsz, okos vagy eszelős vagy, fiatal vagy vén, a köztérben szerepsz-e vagy alszol a tetetőben; ez semmit sem tesz. A teremtés csak egy pillanattal tart a kezdet és vég nélküli örökkévalóságban. Volt idő, mikor az ég egész szta tiszta volt, semmi sem volt rajta. Megjón ismét a pillanát, a mikor megint nem lesz.

Ne kutasd tehát. A teremtés máséket is lehetne, meg nem is lehetne. Ne gyötörd magadat; te csak éfemer zavaródsz vagy. Az örökkévalóságban képző död kód komoly, melyet a sors keze alkotott.

És a sors, az Isten, az felfoghatatlan. Lám, ezért nincs logika a dolgokban, ezért oly bizarr és összefüggelten az egész, ezért vesztik el az anyák gyermekeiket, ezért vannak az árvasz, ezért égetnek meg. Il. Fülöp az etreket, ezért fert meg a lelkiismerettel az első éj joganak erőszakolása, ezért nyög az artalan és az erényes nyomoruságban, ezért kellett fölitalni az ördögöt, ezért lát az ember annyit igazságtalanságot, ostobaságot, haszontalanságot, ezért faj a fogunk, ezért vezet a katonai uralom a világot. Ez nemcsak képtelenség, és jellemezhetetlen, ennek nincs egyáltalában értelme.

Így beszélt a csillagász, teljes meggyőződéssel, melyre nem valszolhattam. E hipotézis újsága és merészsége, mint a kalapácsütés, úgy sújtott le hirtelen agyamra. Az a gondolat, hogy a jelenlegi dolgoknak nincs értelme, céljuk és értékük, ép oly kellemetlennek, mint tarthatatlannak tetszett előttem; de az az eszme, hogy a dolgok nem egyeznek, mint véletlenség, tevéds, zavar és örökkévaló, tiszta ures égen, s hogy a teremtés előtt nem volt semmi, és után nem lesz semmi, egész lényemet biztosította. És nem találtam egy tudományos komoly ellenvétést sem e vakmerőségre.

nak élvezni. A nép boldogulásán s érkösi fölemelésén kell munkálni, nem pedig nyugtalanítani s a magyarosítással butítani. Mi forrón szeretjük saját hazánkat, de kívánjuk, hogy itt velünk mostohán be hanjanak.

Igy ír a »Narodni Hlasnik« vezércikkében. Nem szalaszthatjuk el ezen alkalmat, hogy ne tiltakozzunk azon konkluzió ellen, a melyet nevezett lap a király beszédeiből levonni iparkodik, csak azért, hogy a néppel elhitesse, miszerint a magyarság oly búós munkát folytat s ebben már annyira ment, hogy ő főlösege jónak látta érte nyilvánosan s idegen hataimak jelenlétében megdorgálni. Ilyen legmagasabb helyről jött dorgálásnak olya való föltüntetése, kétségkívül igen kapóra jön s hathatós bizonyítéknak bizonyulhat be a nemzetiségi agitátorok lapjainak, s a nép ezek után szentül elhiszi, hogy a mit ők mondanak — írnak, az úgy van s nem máséket, de éppen erről kell jó eleve fölvilágosítani a népet, hogy a király rosszó szavai kit sujtanak. Ő főlösege pirogató szavainak ilyen irányban való kizsakmányolása nem lehet senkinek megengedve. S ha valaki ezeknek élet mégis azok ellen akarna magyarítani, vagy éppenséggel fordítani, a kik a hazafáság nemes erényének gyakorlásában szorgoskodnak, kell, hogy nyomban megkapja a méltó büntetést.

HIREINK.

— **Nógrádvármegyének** a tót és román sajtó tulajkapasit korlatozni kívánó feliratát, az október hó 14-én tartott közgyűlésében tárgyalta Turóc vármegye közönsége. E közgyűlés lefolyásáról lapunk más helyén számlolunk be olvasó közönségünknek, azonban itt is felémilitendők tartjuk az ezen ügyben hozott fontos határozatot, melyet Beniczky Kálmán alispán indítványára majdnem egyhangulag (csak egy hang volt ellene) hozott a közgyűlés. A határozat, mely a miniszteriumhoz lesz fejtérve, ekként szól: Nógrád vármegye feliratában kifejezett azon indítvány, hogy az 1848. évi XVIII. t. c. novelláris uton olykép módosítottassék, miszerint a tót és román, esetleg más idegen nyelvű sajtótermékek megjelenését előzetes vizsgálata alá vetessék, annak a szabadság és a sajtószabadságba ütköző voltánál fogva mellőzni óhajtja. Tekintettel arra, hogy a vármegye közönségének alkalma volt tapasztalhatni, hogy a tót sajtó termékekben napirenden vannak a magyar államellenes nemzetiségizgatások, amelyek ezen termékek által közönség hazafias érzelmeinek megmegtévesztését eredményezik, az állam kormányát a nm. mk. miniszterelnökérőz intézkedést felirattal figyelemmel óhajtja a nemzetiségi sajtóra, és egyuttal felkérni, hogy ellensúlyozzal az állam köztiségen hazafias érzelmi olvasmányok adassanak ki, s hasson oda, hogy a sajtóörvény büntető határozatait oda módosítottassanak, miszerint az állameszme ellen irányuló sajtóvétségek ne államfoghazzal, hanem feyházzal büntessenek.

— **A ragados tüdőböl** még mindig uralkodik a Felvidék egyes megyéiben. Turóc megyében szórványosan van meg még és csak az Árvamegyébe határos községekben öltött nagyobb mérvet, valószínűleg át-hurcolás folytán, miután ott a marhaállomány erősen van inficialva. Rutkán a havasi legelők marhaállományát a legközelebbi napokban fogják kiséjaitani; azok közt is betéskelődött a baj s most csak úgy lehet elejét venni tovább terjedésének, ha az egészket kiséjaitják. Mint a tapasztalat mutatja, az állami állatorvosok hivatalos működése, csak csökkenette a tüdőböl uralkodását, de egészen meg nem szüntetete, minek oka az,

— Akkor hat nem volt semmi előbb s nem lesz semmi sem azután. De hát megengedhető a semminek létezése?

— De hiszen a semmi az a mindenség. Ne itéj ember szemmel. Nezz a szellem szemével. Ha a természet más szemeket adott volna nekünk, melyekre nem hatna a fény sugarak, akkor egészen más fogalmunk volna e mindenségről. Ne higgy sem a szemed, sem a kezed tanuságának.

— A látható mindenség e pillanattban egyedül láthatatlan elemekből van alkotva, melyek magukban veve szabálytalanok és érthetetlenek. Anyagtaon erő van bennünk. Az anyag az csak szó.

— Így tehát mi...

— Mi egyszerűen szellemek, isteni lények vagyunk. Meg vagyok győződve, hogy te azt képzelted a tested örül s a tested szenved, ez kelti a kellemes vagy kellemetlen érzéseket.

— De nekem úgy tetszik...

— Igen, úgy tetszik, mikor e perzsgó iszód és a halat eszed, hogy ez inyednek kedves! ha rálepnék a lábadra, hogy a lábaid fájduk meg. Eh, nem. Nem ilyen módon élvezünk mi. Messzék el az ideget, mely az összes érző idegeket közvetíti az aggyal, és bármely hatást alkalmazzanak egyik vagy másik testrészuinkra, semmit sem fogunk érezni. A halmak nem lesz ize, a virágok illata, a zene élnemül, a kez nem mozdul, te be le tehedt a lábaidat a tűzbe, a nélkül, hogy éreznél valamit. Sőt elég, hogy agyadat bűnülés érje, hogy érzéséid jellege rögtön megváltozzék; s bevetethetik veled az álot ép helyett. A szellem az, mely érez. Elmekezzél aimaiddra: beszélsz, hallasz, látsz, érintesz és mégis mindez semmi.

— A teremtés nem egyéb, mint álom.

hogy nem jartak be minden egyes községet, csupán azokat, melyekben az utolsó három év alatt gyanus megbetegedések történtek.

— **Ellenőrzési szemle.** Az ősi ellenőrzési szemle a honvédek részéről okt. 19. tartatott meg a megyeházán.

Szűnészet. Ifj. Károlyi Lajos szingizagató jó hírben álló operette tarsulatával három hétig működött Körömbányán. Ez idő alatt — mint bennünket értesítettek — az ottani közönség tetszést oly mértékben nyerte meg, mint eddig egy szántarsulat sem, a mely eddigelőt ott megfordult. A szántarsulat műsora a legjobb és legújabb szindarabokból állott, s noha főképpen az operettek voltak műsoron, mindazonáltal néhány igen sikerült drámai s vígjátéki előadás is élvezett a közönség. A tarsulat igen válogatott és dícséretre érdemes erőkből van összejállítva. Ifj. Károlyi Lajos Körömbányáról Zólyomba költözött át, a hol október hó 18-án kezdette meg előadásait.

— **Fogorvos.** A most mult nyáron alkalmunk volt meggyőződni Zorn Samuelt lptó-szt.-miklósi fogorvos turóc-szt.-mártoni működéséről; kiemeltük ügyességét és szakértelmét, melylyel még a foggyökereket is a legnagyobb könnyűséggel s a mi fő, fájdalom nélkül távolította el pillanattnyi idő alatt. Most arról írték bennünket Zorn ur, hogy október hó 23-án értesítet Zoroc-Szt.-Mártonba jön rövid időre s prakszált itt létele alatt felelőnk az idevaló és vidékünk közönségének. Mi a magunk részéről nemcsak készséggel adjuk tudtára itteni olvasóinknak a jóhírű fogorvos megérkezésének idejét, hanem kiválóan is ajánljuk, hogy a kiknek rossz fogak vannak, azok a mostani kedvező alkalmat el ne mulasszák. Saját tapasztalásból mondhatjuk, hogy a ki egyszer Zorn fogorvosra rászorult, soha sem hataján tan ulog győzőrnék a fogfájás kínjai, az ha nem óhajtja massal kihuzatni fogait, mint ő általa. Tudunk rá esetet, hogy egyesek inkább elutaznak hozzá Lptó-Szt.-Miklósrá, mint sem hogy más által huzatnak ki fogukat. Különbön Zorn ur, minden e szakmába vágó dolgokban kiválóan alkalmas szakember. Mütetéket elfogad és végez a jelzett naptól kezdve a nap bármely órájában; lakása a Dom vendégfogadóban lesz.

— **Magyar társasokról** közönségben. *Trsztena* árva-megyei tót közönségben magyar társasokról alapítottak, melyet e hó 15-én nyitottak meg. Az új társasokról hazafias missziót vállalt. A magyarosodás terjesztését tűzte ki célul maga elé, a mi a határszéli tótajku közönségben csakugyan szükséges is. A kaszinó tagjai az ottani ferenczrendiek, állami tisztviselők, tanítók, tanárok, szóval a magyar értelmiség sorából kerültek ki.

— **A katonai asszisztencia** tárgyában a hadügy-miniszter legújabban rendeletet adott ki, mely részletezen körülírja a katonai hatóságok részéről kövendő eljárásokat. Katonai segélyt a helyőrség területén belül a katonai (honvédség) állomásparancsnokság engedélyezhet, a helyőrség területén kívül eső helyekre azonban — sűrűsöket kivéve — a hadtestparancsnokság engedélye szükséges. A megkeresésben a segítés célját világosan meg kell jelölni, esetleg a katonai hatóság köteles azt megtudakolni. Az asszisztencia létszáma az illető katonai parancsnok belátásától függ; mindenesetre szem előtt kell tartani, hogy a fellépés eredménye biztosítva legyen. Épületek megvédésére vagy utcák elzárására gyalogság, terek vagy utcák kiürítésére pedig lovasság alkalmazandó. A katonai asszisztencia parancsnoka egyetértve kell, hogy eljárjon a polgári hatóságok közveivel, de csakis az elrendőlére nézve, nem a tényleges beavatkozás illetőleg a katonai parancsnoknak személyes felelőssége terhe mellett kizárólag katonai szempontból kell cselekednie. Ha egyidejűleg csendőrséget is alkalmaznak, a csendőrségnek nem szabad befolyani a csapatok alkalmazásának intézésére.

— **Újítás a postakaraképnánál.** Október elsején Lukaás Béla kereskedelemügyi miniszter többrendbeli újítást léptetett életbe a postakaraképnánál. Eddig ugyanis annak, a ki postakaraképnát betétkönyvecséket kívánt váltani, személyesen kellett megjelennie a postahivatalnál s az, hogy valaki egy harmadik egyén, nevére — például ajándékol — allitasson ki egy betétkönyvecséket, nem volt megengedve. A szabályzat mostani kiegészítése szerint bárki válthat tetszés szerinti egynek betétkönyvecséket mint befizető s e minőségben a követeles felelt tetszés szerint is rendelkezhetik mindaddig, a mig a könyvecséket a kedvezményezett személynek át nem adja, a ki saját aiaira-anak elvált módon leendő fölvetelével a követeles tótait való rendelkezési jogot is elenyeri. Ily módon a postakaraképnát betétkönyvecséket jövőben iskolai jutalmukal, újví, karácsonyi, keresztülési stb. ajándékokal a legkisebben ajánlkozunk. Könyvtéseket létesített a miniszter a visszafizetéses korul való eljárásnál is, a meny nyiben jövőben írni nem tudó betétkövők, ezeknek a felmondáson megkivánt aiaira egy névű tanu által teljesíthető, sőt ez a tanu is felesleges, ha a betevőt a postalkalmazott személyesen ismeri.

— **A vadászok figyelmére.** A m. kir. bérgyémiszter a követező körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához. Általánosán elfogadott vadász szokás szerint az előzőleg már megsebesített és idült sérülésben lévő vadat a vadászatra jogosítottnak a tilalmi időben is le szabad lötni, mert az seibeiben amugy is elpusztult, vagy ha életben marad is, lassanként annyira elgyengül, hogy a további tenyészésre képtelenné válik s így lelövésével nem csak hogy nem vesztik a vadállományt, de még nyer az által, hogy az ivadékok elkorcsosodásának így módon való bekövetkezése meggátoltatik. Ezen szokás tehát, mely a megsebesített s a vadállományra úgy is elvesztett vadat kinyitott megszabadítja, kifogás alá a vadászati törvény intenciói szempontjából sem eshetik. Ámde a tilalmi idő

alatt sokszor megtörténik az is, hogy egyesek szándékosan lönek oly vadat, a melyről tudják, hogy arra a törvény szerint akor vadászni nem volna szabad s tetten érveitlen a megérdemelt büntetés kikerülése végett rendes mentésük az, hogy a vad idült s (—) ebben szenvedett s így csak az általános vadász szokást követték, midőn leterítették a kérdéses vadat. Ez utóbbi esetben tehát csak a vadász támogatására és a vadászati törvény kijátszására szolgál az a körülmény, hogy az állítólagos idült seb létezését utólagosan megállapítani nem lehet, míg az előbbi esetben a vad jóhiszemű elejtése alaptalan gyanúsításoknak sőt a hatóság részéről zaklatásoknak lehet kitéve. Hogy tehát a jóhiszemű eljárás menethető, ellenben az öntudatosan elkövetett vadászati kihágás elpafastolása megnehezítve legyen, az országos magyar vadászati védegyezlet igazgatósága részéről e tekintetben tett és indokoltnak talált felterjesztés figyelembe vételével a földmivélségi m. kir. miniszter úrral egyetértően ezennel elrendelem, hogy oly esetekben, a midőn valaki vadászati közben egy már korábban megsebesített oly vadat hoz terítékre, a melyre a kérdéses időben az 1883. XX. t. cz. értelmében a vadászati tőben — jóhiszemű eljárásnak beigazgathatása céljából köteles a leölt vadat csonkítatlanul és így az őz bakot, vagy agancsárt agancsaival együtt az illető község előjáróságának 24 óra lefolyása alatt a szegény alap jávára leendő értékesítés céljából átiszolgáltatni, — a községi előjáróság, esetleg rendőrkapitány pedig a szákszerű lelet felvételéről köteles gondoskodni, annak kiderítésére, hogy a lelovás a vad idült sebzése folytán okszerű volt, tehát vadászati kihágás esete nem forog fenn.

— Fa- és kőszén szállítás. A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyári m. kir. vas- és acélgyár részére az 1894. évben szükséges, az alább részletezett akna, kocka, darabos és kovacsészén, valamint pir- és faszénnek biztosítása céljából pályázatot hirdet. Aknászén 9,000,000 kgr., darabosészén 500,000 kgr., (Porosz kőszén vagy annak megfelelő minőségű, kockaszén 600,000 kgr., kovacsészén 2,000,000 kgr., pírészén öntési célokra 1,150,000 kgr., pírészén (darabos) 1,800,000 kgr. és bukkifaszén 2,200,000 kgr. A 30 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételése és bérmentve f. évi november hó 3-ig déli 12 óráig és ezen külcimmel: »Ajánlat a 21290/1393. sz. hóra a nevezett igazgatóságához (Budapestben, Kőbányai út) nyújtandók be. A közelebbi szállítási feltételekre, valamint a különféle anyagok minőségére vonatkozólag bővebb felvilágosítást Budapestben a m. kir. államvasutak gépgyárában (Kőbányai út) az anyagszertári osztályban a rendes hivatalos órák alatt nyerhetők.

Nyilttér.

(Az e rovattban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Hennberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemzöveteket, méterenként 45 król 11 ft 65 krig postabérbés és vámentésen, sima, csikós, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s arnyalásban). Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó

304. vh. szám. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a tekintetes turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg 2867. 2868. számú végzése által turóczi kereskedelmi és hitelintézetnek, Thuranez Andras elleni 750 ft., 100 ft. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás fogantatásai alkalmával bíróság lefoglalt és 303 ltrra becsült 2 sarg.: pej 10 hámml, 2 csikó, 1 szeker, 1 borju, 1 szeckavagó-gép, gabonanemű, 1 trióer 1/2 részben, 15 mázsa szénből álló ingóságok 750 ft., 100 ft. tőke, ennek 1890 év október hó 19. napjától járó kamatai 103 ft 63 kr., megállapított eddigi 1 ft 10 kr. jelen hirdményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg 3151 p. 1893. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Thuranez Andrasnal Turanban leendő eszközöskére 1893-ik év október hó 23-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1893. október 3.

Zathureczky Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

295. vh. szám. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében, ezennel közhírré teszi, hogy a tekintetes turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg 3635/89. számú végzése által kiskorú Blaha Anna és Máriának, Perl Henrik elleni 274 ft 50 kr. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás fo-

gantatásai alkalmával bíróság lefoglalt és 425 ltrra becsült, 1 szürke ló, 1 pej kanca hámml, 1 rizska tehén, 100 m-máza krumpli, 1 könnyű és 1 nehéz vastengelyű szeker, 50 m-máza szalmából álló ingóságok 96 ft 15 kr. tőke, ennek 1892. év március hó 24-ik napjától járó kamatai 1 ft 50 kr., megállapított eddigi 1 ft 10 kr. jelen hirdményi és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg 2298/1393. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Perl Henriknel Priekopan leendő eszközöskére 1893. évi október 24-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1893. október 5.

Zathureczky Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

LE GRIFFON
echt französisches Papier
DAS BESTE
GESUCHTESTE
der Gesundheit zuträglichste
CIGARETTEN PAPIER

MAN BEACHT DIE MARKE.
HÜTE SICH VOR ALLEN NACHAHMUNGEN.

Tessék kérni
a Wiener Gratis Zeitung-ot, a gazdagon illusztrált arjegyűk fűggekkel, mely bárkinek bérmentesen megküldetik.
Nemany kiváló jutányos aruk, arjegyűkünköl:
Futo-szőnyeg, Jaquard-minta, nehéz minőség, mind a két oldalán teljesen egyenlő, szép szegély-disszszel. Egy maradvány 10—11 meter hosszú **frt 3.45.**
Marocco-függöny, két rész, minden szűben, igen szépen letitno színes csikokkal, 1 függöny **frt 1.95.**
Bourette-szerelvény, 2 agy- és 1 asztalterítő, különös nehéz minőség, kétszeri szövés, nagyon elegans virag-desimnel, 1 szerelvény **frt 7.25.**
Kavé- vagy theaservice, valódi cseli porcellanból, pompás díszítéssel, 1 kavés vagy thea-kanna, 1 tej-kanna, 1 cukor tartó, 6 felső- és 6 alsó-ese-sze, 1 service **frt 3.60.**
Valódi ezüst remontoir-óra, jól járó, pompás ezüst pancel-lanccal, igen elegans selyemtkóban **frt 8.95.**
Cipők, urak vagy hölgyek részére, jó, tartós borból, szerezett talppal, 1 par. **frt 3.60.**
Valódi tajtek-zivár- és szivarka szipkak, különféle csinos kiállításban, műveszties figurákkal, 2 drb **70 kr.**

ALTMANN S.,
egyetemes szállítási üzlet
Wien, I., Adlergasse, 14/389.

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szeszest italok, asztali likörök és különlegességek azonnali elhibáztatlan elkészítésére a legkitünőbb minőségben szállítok.
Azonnali ajánlok 80 fokú, vezélyleg tisztá ortoszenient keletmes ízű, berről és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és hasznalati utasítások ingyen mellékelteknek.
Kiváló eredményért kereskedek.
Árllapot bérmentve küldök.
Pollák Károly Fülöp
Eszenciák különlegességek gyára,
PRÁG.
Mégbízható ügynökök kerestetnek.

Különlegesség: Barack-cognac.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság Keeskeméten ajánlja kitünő gyártmányu

cognac-jait,

melyek tiszta borkivonatból készülnek s jelességükért 16 kiállításon kintüntetve lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Scholtész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson, Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uzsnyay József urnál és minden előkelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

16 kiállításon kintüntetve!

Tánc-jelentés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy legközelebb helyben egy

tánc-kurzust

nyitok, melyen a legújabb táncok fognak taníttatni, s melyre a n. é. közönség b. figyelmét felhivom.

Kegyes pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

LAUFFER NÁNDOR,
tánc- és illem-tanító.